

Karl Marx
Centenary Conference
Melbourne April 1-4

ปรีทัศน์รอบ 100 ปี มาร์กซ์

ไปร่วมการประชุมสัมมนา
100 ปี
ของคาร์ล มาร์กซ์
ที่เมลเบิร์น

เศรษฐกิจศาสตร์การเมืองที่รัก

14 มีนาคม 1883 บุคคลที่มีคนเกลียดมากที่สุดพอๆกับยกย่องบูชามากที่สุดในโลก คนที่รัฐบาลหลายประเทศนับจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชจนถึงสาธารณรัฐ เนรเทศเขาครั้งแล้วครั้งเล่า ได้สิ้นสุดชีวิตแห่งการปฏิวัติของเขาลง โดยชื่อและผลงานของเขายังทรงอิทธิพลต่อมาอีกหลายชั่วคน และยังคงฝังแฝงอยู่ในชนวนปฏิวัตินับไม่ถ้วนทั่วทุกมุมโลก.

คงไม่ต้องกล่าวถึงประวัติของคาร์ลมาร์กซ์กันอีกเพราะคงมีคนที่กล่าวถึงไว้มากมาย นับเป็นปีที่ 100 ของมรดกกรรมของเขา มาร์กซ์ลิสต์และนักวิชาการผู้นิยมมาร์กซ์พากันจัดงานรำลึกถึงคนผู้นี้กันแทบทุกมุมโลก. วารสาร นิตยสารของมาร์กซ์ลิสต์ทุกกลุ่มทุกสายต้องมียกความเนื่องในโอกาสนี้ถ้วนทั่ว. ในประเทศจีนมีการประชุมสัมมนาระดับชาติโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งเน้นการ "ปรับ" มาร์กซ์ลิสต์มาใช้ให้เหมาะกับสังคมจีนยุค 4 ทันสมัยและผูกมิตรกับจักรพรรดินิยมอเมริกา. ในประเทศตะวันตกก็จัดงานใหญ่โตไม่น้อยแม้แค่เยอรมันตะวันตกและอังกฤษ อันเป็นบ้านเกิดและบ้านวาระสุดท้ายของเขา มีการเดินชบวนของเขาชนมาร์กซ์ลิสต์กลุ่มหนึ่งจากครีเยร์ (Trier) บ้านเกิดของเขาในเยอรมันเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ เพื่อไปสิ้นสุดที่สุสานไฮเกท (Highgate Cemetery) ในลอนดอนวันที่ 14 มีนาคม พอดี. เทศบาลท้องถิ่นในอังกฤษซึ่งสุสานแห่งนั้นตั้งอยู่ ลงทุนหลายหมื่นปอนด์จัดงานรำลึกจนถูก

ทุกสำนัก ทั้งแต่ Social Democrat จนถึง
 สตาลินนิสต์ รวมถึงเหมาอิลต์และทริออสต์ก็พากัน
 เจริญมาร์กซ์ขึ้น ณ โอกาสนี้ตามแนวคิดและเป้า-
 หมายทางการเมืองของตน.

ที่ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งการเมืองไม่ค่อยจะ
 คึกคักเท่ายุโรป หรืออเมริกา ก็ยังสามารถมีงาน
 เนื่องในโอกาสนี้ตามเมืองใหญ่ ๆ แห่งละ 4-6 งาน
 ด้วยกัน. พรรคฝ่ายซ้ายต่างสายคนละสำนักก็จัด
 ของตน ในขณะที่นักวิชาการก็จัดของตนต่างหาก
 เช่นกัน. *เส้าข่าวคราวมาให้ฟังเพื่อว่าเพื่อนพ้องใน
 ประเทศอื่นที่กิจกรรมคึกคักกว่านี้จะส่งข่าวคราว
 แก่กันบ้าง อย่างน้อยก็แก่คนในบ้านเราที่คนนับ
 หายละทิ้ง พศท. และพากันวางมือจากความสนใจ
 มาร์กซิสต์ไปด้วยพร้อม ๆ กัน.*

ที่เมลเบิร์น ระหว่างหยุดเทศกาลอีสเตอร์
 (Easter) 1-4 เมษายน นักวิชาการจำนวนหนึ่ง
 กับพรรคการเมืองฝ่ายซ้ายร่วมกันเป็น The Karl
 Marx Centenary Conference Organizing
 Committee ได้จัดการสัมมนาในโอกาสนี้ขึ้น โดย
 สามารถเชิญชวนผู้สนใจจากเมืองต่าง ๆ, ไม่เฉพาะ
 เมลเบิร์น, เข้าร่วมการสัมมนาขนาดยักษ์นี้ได้ถึง
 767 คน และหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ก็ยังต้องลงข่าว
 ให้อ่านหน้าแรก.

4 วัน ของการสัมมนาเต็มเหยียดจาก 9:30 น.-
 22:30 น. ทุกวัน ผู้สนใจจากทุกสำนักทุกสายได้
 ประทะคารมและถกเถียงกัน ในหัวข้อต่าง ๆ ถึง 66
 หัวข้อ ในรายการภาคเช้ารายการแรกของทุกวัน
 และรายการสุดท้ายหลังอาหารเย็นของทุกวันจะ
 เป็นการปาฐกถารวมในห้องประชุมใหญ่ โดยแขก
 รับเชิญ ส่วนช่วงอื่น ๆ ของแต่ละวันแบ่งเป็นอีก

3 ช่วง ๆ ละประมาณ 2 ชม. แต่ละช่วงจะเป็นการ
 สัมมนาย่อยพร้อม ๆ กัน ช่วงละ 4-6 หัวข้อ ใคร
 สนใจหัวข้อไหนก็เข้าสันทบในห้องสัมมนาย่อยตาม
 ต้องการ

แขกรับเชิญพิเศษระดับนานาชาติในคราวนี้
 คือ *เอร์เนสต์ มันเดล (Ernest Mandel)* และ
เปโดร กาเมโจ (Pedro Camejo) มันเดลเป็น
 นักเศรษฐศาสตร์มาร์กซิสต์ชาวเบลเยียมผู้เสนอ
 ทฤษฎี "คลื่นยาว" ของเศรษฐกิจทุนนิยม (Long
 Waves of Capitalist Development) และ
 เจ้าของหนังสือในคานันี่อีกนับไม่ถ้วนรวมถึงการ
 เขียนวิเคราะห์วิจารณ์สตาลินนิสต์ยูโรคอมมิวนิสต์
 จนถึงทริออสต์ ปัจจุบันเป็นหนึ่งในคณะกรรมการ
 บริหารของคณะเลขาธิการ "สากลที่ 4" เขามาพูด
 ในหัวข้อใหญ่ 2 เรื่อง คือ The Revolutionary
 Potential of The Working Class และ The
 Capitalist World Economic Crisis-Its

Roots and Future. ส่วนคาเมโกเป็นผู้นำของพรรคคนงานสังคมนิยมอเมริกา (Socialist Workers Party-US.) เขาเคยสมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีอเมริกาในปี 1976 ได้คะแนนเสียง 1 แสนคะแนน เรแกนสมัยเป็นผู้ว่าการรัฐคาลิฟอร์เนียระบุว่า เป็น 1 ใน 10 คน ที่เป็นอันตรายที่สุดของคาลิฟอร์เนีย. เขาเคยใช้ชีวิตในนิวยอร์ก 1 ปีเต็มหลังการปฏิวัติของแซนติสตาปี 1979 ในคราวนั้นเขาจึงมาพูดในหัวข้อ The Achievements of the Central American Revolutions—the Marxist View และอีกหัวข้อหนึ่งเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการปฏิวัติในสหรัฐอเมริกา—เรื่องที่ยังไม่มีใครคาดคิดว่าจะเป็นไปได้ในชีวิตนี้.

คงจะเล่าเพียงเท่านี้ๆถึงเนื้อหาของปาฐกถา เพราะอีกไม่นานคงได้อ่านเมื่อพิมพ์ออกมาเป็นหนังสือ และทั้งความยากบวกรับกับความยาวของเรื่องที่ถูกกันคงไม่สามารถถ่ายทอดได้อย่างเพียงพอ

ใจในทันที.

มันเตสเดินทางมาพูดที่นั่นเป็นประเทศที่ 15 แล้วนับจากต้นปีในโอกาสครบรอบ 100 ปีของมาร์กซ์. เขาวิเคราะห์ความเติบโตของชนชั้นคนงานในขอบเขตทั่วโลก และเน้นที่พลังศักยภาพของกรรมกรในประเทศทุนนิยมพัฒนาว่ายังเป็นไปตามที่มาร์กซ์ได้กล่าวไว้ คือจะเป็นผู้ขุดหลุมฝังระบบทุนนิยมในที่สุด แต่ในท่ามกลางที่หมายสุดท้ายนั้น เขาได้ยกอุปสรรคของสถานการณ์ต่างๆ มาชี้ให้เห็นว่าการมองแต่ปรากฏการณ์ง่าย ๆ ในเวลานี้ว่าการรวมพวกกันเมินเลยต่อการปฏิวัติแล้วพวกนั้นสรุปว่ามาร์กซ์เพื่อเจอนั้นเป็นทักษะที่ตายตาสิ้นและยังไม่ประเมินประวัติกและการคลี่คลายของระบบทุนนิยมในอนาคต. ในหัวข้อเกี่ยวกับวิกฤติการณ์ของระบบทุนนิยมโลก เขาได้ยกข้อมูลมากมายจนตามไม่ทันชี้ว่า ความรุ่งเรืองของทุนนิยมในทศวรรษ 1960 มาพบวิกฤติการณ์หลายระลอกในทศวรรษ 1970 กระทั่งเริ่ม 1980 วิกฤติการณ์ยังไม่คลายตัวเขาเป็นผู้หนึ่งที่ทำนายเมื่อกลางปี 1982 ว่าเศรษฐกิจทุนนิยมจะยังไม่ฟื้นในปลายปี 1982 อย่างที่นักเศรษฐศาสตร์จำนวนมาก และรวมทั้งเรแกนได้โฆษณาไว้ เขากลับเสนอว่า 1983 จะฟื้นตัวขึ้น* ซึ่งภาวะการณ์ในเวลานี้ก็เช่นนั้นก็เห็น ในขณะที่เวลานี้เรแกน และนักเศรษฐศาสตร์บางคนเริ่มออกมาโฆษณาการฟื้นตัวในปีนั้นและบางคนออกอ้างว่าจะเทียบเท่ากับทศวรรษ 1960

* เกี่ยวกับเรื่องนี้เขาได้เขียนหนังสือ **Second Slump** อธิบายวิกฤติในทศวรรษ 1970 และก็ได้คาดการณ์การฟื้นตัวในปี 1983 ในบทความชื่อ "The Second Postwar World Recession", **Intercontinental** June 28, 1982, pp. 566-573.

(ทศวรรษที่รุ่งเรืองมาก) มันแคลงกลับคาคว่าการ ฟันตัวคราวนั้นจะเป็นเพียงระยะสั้น ๆ และวิกฤต ระเบิดออกไปจะตามมาด้วยความหนักหน่วงกว่า.

คำอธิบายของเขามีได้เป็นการว่าไปคามสูตร สำเร็จใจ ๆ แม้แต่ในหัวข้อแรกของเขา ซึ่งอาจฟัง คุเป็นเนการกล่าว "ตามฟอร์ม" มาร์กซิสต์ เขา ยกข้อมูล และวิพากษ์วิจารณ์ไปในตัวเพื่อให้เห็น ความซับซ้อนของการต่อสู้ในปริมณฑล และภูมิ- ภาคต่าง ๆ. ตอนหนึ่งในคำกล่าวของเขา เขาได้ ชี้ให้เห็นว่า คนตกงาน เขารชนว่างงาน หญิง ตกงาน หรือพวกคนต่างด้าวที่ย้ายประเทศเป็นกลุ่ม ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ และลำบากที่สุด แต่ใคร ก็ง่าย ๆ ว่าพวกนั้นมีลักษณะ "ปฏิวัติ" ที่สุดคง ต้องมุ่งง่วนว่าปัจจุบันคนกลุ่มนี้กลับมักจะมี "ขวา" และกลายเป็นเครื่องมือของชนชั้นนายทุนในการ ต่อสู้กับกรรมกรเอง เพราะคนเหล่านี้ถูกเอาเปรียบ มากจนต้องการเพียงความอยู่รอดแต่เขาไร้พลังจับ คุมใด ๆ หรือไร้อำนาจต่อรองใด ๆ ฉะนั้นคนพวก นี้จะ "ปฏิวัติ" ที่สุดก็ต่อเมื่อชนชั้นกรรมกร และ องค์การของกรรมกรเข้าปกป้องพวกเขา และเป็น พลังของเขา ข้อนี้คงไม่เกี่ยวกับเมืองไทยง่าย ๆ แต่ก็นำคิดที่เกี่ยวสำหรับกรรมกรกลุ่ม หรือชน- ชั้นในสังคมไทย และพลังทางสังคมอย่างไร้ขอบเขต.

อีกตอนหนึ่งของปาฐกถา มีผู้ฟังคนหนึ่งได้ ไต่แย้งเขาในทัศนะเรื่อง *Solidarity* ซึ่งมันเคล ขี้ว่าเป็นการต่อสู้ของแรงงาน เพื่ออำนาจของคน งาน มิใช่กลับไปสู่ทุนนิยม และเป็นมิติใหม่ของ ชาวสังคมนิยม ผู้ฟังได้ยกข้อมูลจำนวนหนึ่งว่า *Solidarity* เป็นแขนขาของ CIA ในการบ่อน ทำลายรัฐสังคมนิยม รับเงินจากองค์กรกรรมกร ฝ่ายขวาของอเมริกา และตกอยู่ในการครอบงำ

ของพระคาร์ธริกมิใช่แนวคิดสังคมนิยม ผู้ฟังยัง กล่าวโจมตีรุนแรงอีกไม่น้อย ถึงตรงนี้เอเธนส์ มันแคลงเกิดอาการ "ของขึ้น" เขาคอบโต้ข้อกล่าว หาเหล่านั้นประโยคต่อประโยค ทีละประเด็น ด้วย ดีดา และสำนวนที่ผู้ฟังฮือฮาเป็นระยะ ๆ ยกทั้ง ทฤษฎี, คำกล่าวของมาร์กซ์, จนถึงนักปราชญ์ คลาสสิกมากอบโต้ และในคอนเท้ายกข้อกล่าวขอ อภัยผู้ฟัง เขาแทนไม่ได้ที่จะมีการกล่าวหาคนงานที่ ต่อสู้ด้วยวิถีในเวลาเช่นนั้น 'อารมณ์รักของชน- ชั้นคนงานมันลึกซึ้งยิ่งใหญ่อ...ไม่ใช่ประเภทเรียก ตัวเองเป็นมาร์กซิสต์ แต่พอคนงาน, ที่แม้จะไม่ รู้จักมาร์กซิสต์เลยก็ตาม, ลุกขึ้นต่อสู้ระบอบ ปกครองที่กดขี่เขา กลับมาโจมตีคนงานเหล่านั้น อย่างสาหัสเสียเทเสีย..."

ข้อที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งที่ผู้เขียนจับความ ในรายละเอียดไม่ได้ คือเกี่ยวกับฐานะและการกกดขี่ ผู้หญิงและแรงงานหญิงในปัจจุบัน Mandel ได้ย้ำ ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องซับซ้อนยากมากข้อหนึ่งของ มาร์กซิสต์ มันไม่สามารถอธิบายได้ง่าย ๆ ลวก ๆ ด้วยเรื่องชนชั้น เพราะรากฐานมันคำมร่มาก่อน สังคมชนชั้น และฝังรากแปรปรุมาเรื่อย เขาเชื่อ ว่าในระบบสังคมนิยมปัญหาหนักยิ่งไม่สามารถแก้กกด โยสันเชิงง่าย ๆ แต่คงสามารถเอาชนะได้โดยพื้น ฐาน และคงไม่ต้องหยุดแค่นั้น เขาย้ำว่าเรื่องนี้ ต้องวิเคราะห์ที่ศึกษากันให้ละเอียดและมาร์กซิสต์ใน ทศวรรษ 1970 ก็ถกเถียงในปัญหา Feminism กัน จักว่าเป็นหัวข้อสำคัญข้อหนึ่งแห่งทศวรรษที่เกี่ยวก็ ว่าได้. พร้อมกันนั้นเขาได้โฆษณาว่า ข้อวิเคราะห์ ที่ออกมาจากคณะกรรมการบริหารแห่งคณะเลขา- ริการของสากลที่ 4 เมื่อ 1979 ระบุว่าไม่มีคหวั่ง.

คามโคไม่ใช่นักพูดประเภทว่าทฤษฎีเป็น
จาก ๆ อย่างมันแคล แต่ผู้ฟังจะต้องปรับมือให้
แทบทุก ๆ 3-4 นาทีต่อการปรากฏของเขา หาก
จะว่าอย่างบ้านเราก็ต้องว่าเป็นประเภท "วิธ
ศักดิ์จักรภาพศ์ ระยะใกล้ๆ ฤๅลา" คือ ลีลาสำนวน
ที่เผ็ดร้อน เสียดแทงแต่ไม่ได้เปรอะไปด้วย "คำ
หลวง" หรือพูดรวบรัดออกมาจาก สปท. เขา
ออกมาอย่างง่าย ๆ แต่ตรงจุดว่า เหตุใดเรแกนจึง
ทุ่มเทสุดตัวแก่การรุกรานอเมริกากลาง ภายใต้
มายาภาพว่าเป็นการ "ป้องกัน" เขาได้ยื่นให้คน
คิดถึงเวียดนามเวลานั้นอเมริกาออกมา "ป้องกัน"
ถึงเอเชียอาคเนย์เวลานี้กลับ ไปป้องกันใน "สวน
หลังบ้าน" ของบ้านคนอื่น ทำตัวเป็นเจ้าของ
คฤหาสน์ในเบเวอริฮิลล์ของคาลิฟอร์เนียที่เกี่ยว
ป้ายความสกปรกเลอะเทอะไว้ให้คนยากจนใน
นิวยอร์ก. เขาอธิบายยุทธศาสตร์การ "ป้องกัน"
แบบรุกรานของอเมริกาพร้อมทั้งอธิบายสิ่งที่เป็น
อยู่ในนิกการากัว คิวบา เกรนาดา และเฮลซิงลาร์
คอร์อย่างตรงข้ามกับสื่อมวลชนระดับโลกอย่าง
"ไทมส์" หรือ "นิวส์วีค" โฆษณา (ทีนิตยสารเมือง
ไทยชอบแปลหรือเก็บความไปลง ไม่เขี่ยที่มา
พอทำเนา แต่เอาไปลงโดยไม่กระหน่ำถึงที่มาของ
ข่าวสารในกรณีสำคัญ ๆ เช่นนี้ ซึ่งมักไม่เป็น
อิสระจากการ "ชี้นำ" ของเครือข่ายของหน่วยงาน
ของรัฐบาลอเมริกัน) คามโคตอบโต้ตั้งแต่หลัก
ฐานหลายกรณีที่เราเห็น และสื่อมวลชนเหล่านั้น
โกหก จนถึงที่คณะที่รัฐบาลอเมริกันแพร่พิษก่อ
ชาวโลก. ทั้งนี้เรามีได้ละเอียดการวิจารณ์รัฐบาล
และระบอบปกครองในประเทศเหล่านั้น ซึ่งยังมี
มิใช่ "สังคมนิยม" ในความหมายแท้จริง แต่ก็
ห่างไกลจากการโกหกคำโกหกของอเมริกา ไม่ว่าเรื่อง

ซีปนาวุธ จนถึงการกดขี่ปราบปรามในประเทศ
เหล่านั้น "รัฐบาลอเมริกันกล้าคิดอาวุธประชาชน
ให้คุ้มครองตนเองอย่างทีคิวบา หรือนิกการากัวทำ
ใหม่ รัฐบาลโซเวียตก็ไม่กล้าทำ" ..รัฐบาลอเมริกัน
ใหม่โฆษณาการ "รุกราน" ของนิกการากัว, ความน่า
กลัวของการช่วยเหลือจากคิวบา, ความขมขื่นจากที่
ดำรงอยู่ในนิกการากัว ฯลฯ แต่รัฐบาลอเมริกันไม่
ยอมพูดถึงการทุ่มเงินทุ่มอาวุธเข้าไปปราบปราม
ชาวเฮลซิงลาร์คอร์ รุกรานเข้าถึงในบ้านเขา
ไม่พูดถึงความเลวร้ายของความช่วยเหลือจาก
อเมริกา และลืมพูดไปว่า ความขมขื่นจากโซเวียต
หลังการปฏิวัติ, ในเงินหลังการปฏิวัติ, ในเวียดนาม
หลัง 1975 และปัจจุบันในนิกการากัว มาจาก
สงครามรุกราน และการบีบบังคับของอเมริกาเอง
บึกหนทางพัฒนาอย่างราบรื่นของประเทศเหล่านี้
และทำให้สงครามและความขมขื่นดำรงอยู่เพื่อ
หาทางก่อการปฏิวัติ ปฏิวัติขึ้นมา. นอกจากนี้เขา
ยังเล่าประสบการณ์จากการปฏิวัตินิกการากัว เช่น
การนำมาร์กซิสม์ไปใช้ในเงื่อนไขของประวัติ
ศาสตร์ และสังคมของชนทั้งระดับทฤษฎีจนถึงการ
สร้าง "ภาษา" ที่สอดคล้องกับความรับรู้ของ
ประชาชนซึ่งถูกมอมเมาให้เกลียดกลัวคอมมิวนิสต์
มาหลายสิบปีอย่างได้ผล.

หัวข้ออื่น ๆ อีกเกือบ 60 หัวข้อ มีตั้งแต่
ทฤษฎีว่าด้วยพรรคของเลนินจนถึงสถานการณ์ใน
ลาตินอเมริกาและอเมริกากลาง. หัวข้อที่เกี่ยวกับ
ทฤษฎี และประวัติศาสตร์มีทั้งเรื่องเกี่ยวกับปารีส
คอมมูน, การต่อสู้ของชนชั้นคนงานฝรั่งเศส,
ความกึกเรื่องสังคมนิยมยุโรปเบื่อก่อนมาร์กซ์,
ความคิดของแกรมสกี (Gramsci), อัลตุสแซร์
(Althusser), และคอลเลตตี (Colletti), รัฐและ

การปฏิวัติในทัศนะมาร์กซิสต์ จนถึง “ขั้นเรียน” เกี่ยวกับมาร์กซิสต์เบื้องต้น 3-4 หัวข้อ. ในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจก็มี “ขั้นเรียน” เศรษฐศาสตร์มาร์กซิสต์ 3 หัวข้อจนถึงมาร์กซิสต์กับ protectionism ซึ่งกำลังแพร่หลายในปัจจุบันแม้แก่ประเทศที่พรรค “สังคมนิยม” เป็นรัฐบาลอย่างฝรั่งเศสก็ตามที่ หัวข้อเกี่ยวกับสังคมนิยม (post Capitalist) หรือที่รู้จักกันในนามประกาศ “สังคมนิยม” ทั้งหมด เช่น เกี่ยวกับยูโกสลาเวีย, ทฤษฎีของทริออสต์เกี่ยวกับปฏิวัติในประเทศเหล่านี้กับกรณีในโปแลนด์, เกี่ยวกับการปฏิวัติวัฒนธรรมของจีน, สังคมยุโรปตะวันออกและคิวบา เป็นต้น หัวข้อเกี่ยวกับการต่อสู้ในประเทศกึ่งเมืองขึ้น เช่น อินโดนีเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และทฤษฎีปฏิวัติตลอดกาลของทริออสต์ ทฤษฎีกรรมวิธีสากลกับการปฏิวัติเหล่านี้ รวมถึงประวัติและบทเรียนจากสากลที่ 1-3. นอกจากนี้มีหัวข้อเกี่ยวกับการต่อสู้ของผู้หญิง (Feminism) ซึ่งได้รับความสนใจมาก จนถึงการศึกษาเพื่ออิสระและเสรีภาพของเพศที่สาม (gay liberation) ซึ่งฝ่ายซ้ายในโลกตะวันตกไม่ว่าปีกโคสสายโคสนับสนุนกันโดยถ้วนหน้า.

หัวข้อที่เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันก็ได้รับความสนใจไม่น้อย เช่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคิวบา จากสายคาฟู ไปประสบมาเอง ให้ข้อมูลด้วยหลักฐานต่าง ๆ พร้อมและทุกแง่มุมที่ไม่ใช่มาจากการโฆษณาชวนเชื่อของรัฐให้เห็น การสถาปนา ระบบ “ปกครองตนเอง” และใช้วิธีเลือกตั้งในทุกระดับ โดยรัฐไม่แทรกแซง และวิธีการจัดการศึกษา ซึ่งคิวบาได้รับคำชมเชยจากวงการทั่วไปในโลกทุนนิยมว่าคิวบาจัดการได้ดี และให้ความสำคัญในงบ

ประมาณเป็นอันดับแรก ๆ ตลอดมา. ปัญหาตะวันออกกลาง สถานการณ์ในจีน, โปลิเวีย โดยตัวแทนจากประเทศนั้น ๆ จนถึงปัญหาเวียดนาม คงไม่ต้องกล่าวเป็นการเฉพาะในที่นี้ว่า ในโลกตะวันตกข่าวสารเกี่ยวกับชายแดนไทยและสิ่งที่เรียกว่า “การรุกราน” ของเวียดนามนั้นช่างต่างกับบ้านเรามาก แม้จะไม่ออกมากลับกันลิบลับแต่ก็ต่างกันไกลโขอยู่ ฉะนั้นไม่คงว่าเป็นข้อมูลจาก “ฝ่ายซ้าย” นึกไหน แต่ข้อมูลจากนักวิชาการและองค์กรของศาสนาครีตส์ที่เข้าไปทำงานชายแดนก็ทำให้คนในประเทศนี้กำลังเรียกร้องให้รัฐบาล ทบทวนนโยบายที่ปฏิบัติอยู่เสียใหม่ คงไม่ชอบออกกล่าวมากกว่านี้ว่ามีข้อมูล “น่าฟัง” และ “แทบไม่น่าเชื่อ” มากมายเพียงใดจากพระ และนักบุญที่ได้ไปพบกับ “การรุกราน” ที่กระทำต่อ “กัมพูชา” มาช่วยคาตนเอง.

ในการสัมมนายังมีภาพยนตร์จากเอสซีวีวาคอร์ “Decision to win” ที่รับรองว่าคนในเมืองไทย กองอักษ และรายการโทรทัศน์ของ BBC เกี่ยวกับฟิลิปปินส์ที่ถูกรัฐบาลมาร์กอสใช้ชั้นเชิงทางการทูต จนยับยั้งสำเร็จตั้งแต่ยังไม่ออกฉายไปประเทศอื่น ๆ กลายเป็น “วีซีดีต้องห้าม” (banned documentary) ไป และคนไทยก็คงหมกโสมกวมเช่นเคย เพราะเราเป็นมิตรทั้งทางการทุกและทางวิญญาณ กับมาร์กอสเกินไป ภาพยนตร์แสดงถึงการกดขี่บีบบังประชาชนระดับต่าง ๆ และปราบปรามผู้ไม่เห็นด้วยอย่างไร้ความปราณี โดยอาศัยเพชฌัญญ์อันน่ารังเกียจสารพัดผู้ชมพลอยรับรัฐอารมณ์ทุกข์ ทรมาน และความเจ็บแค้นไปกับคนฟิลิปปินส์ด้วย หากมีโอกาสเข้าไปฉายในบ้านเราจึงไม่ควรพลาด.

4 วันของการสัมมนาผ่านไปรวดเร็วและเหนื่อยอ่อนไม่น้อย สิ่งที่น่าสนใจนอกจากผู้ฟังจำนวนมากเกินครึ่งพันมาร่วมการคุยเรื่องหนัก ๆ พวกวันละกว่า 10 ชั่วโมง และหัวข้อมากมายจนทำให้รู้สึกที่ว่าสิ่งที่ยังไม่รู้มากมายราวมหาสมุทรแล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่ยากกว่าในท้ายที่สุดนั่นคือผู้พูด ผู้พูดหลายคนเป็นนักการเมืองพรรคเลเบอร์ เป็น สส. รัศมีชาติก็มีมาพูดเรื่องเลนิน, มาร์กซอย่างละเอียด บางคนเป็นนักวิชาการก็ยังไม่แปลก แต่คนงานธรรมดาไม่น้อยที่เป็นผู้นำการสัมมนา. คนงานหญิงอดีตทำงานโรงงานประกอบรถยนต์ และปัจจุบันก็ยังทำเกี่ยวกับรถรา มาพูดเรื่องรัฐและการปฏิวัติในทัศนะมาร์กซิสต์. คนงานรถไฟนำสัมมนาเรื่องแกรมมี่, อัลทิสแชร, และคอสเพลคิ คนงานโรงงานเหล็กพูดเรื่องเกี่ยวกับมาร์กซิสต์กับลัทธิปฏิรูป (reformism) อีกคนจากโรงงานเหล็กมาบรรยายการต่อสู้ของพวกเขาในแง่มุมของการต่อสู้ทางชนชั้น เป็นต้น.

การสัมมนาท่ามกลางฝนพรำ ๆ ตลอด 3 ใน 4 วัน และอากาศหนาวปกคลุมลงโดยความสำเร็จพอสมควรทีเดียว สำหรับผู้จัดที่โหมแผนนานกว่าเดือน และสำหรับผู้ร่วมซึ่งไม่มีโอกาสได้เข้าสัมมนาในโอกาสมาร์กซ์ 200 ปีแน่ ๆ แต่สำหรับรอบป็นเชื่อว่ายังมีเอกสารและหนังสือออกมาอีกไม่น้อย เฉพาะการสัมมนาคราวนี้ ลำพังหมายกำหนดการและแนะนำหัวข้อและบริการต่าง ๆ ก็หนาถึง 80 กว่าหน้า หากคำบรรยายสัมมนาต่าง ๆ พิมพ์ออกมาคงหนาขนาดจะเคาะ และสำหรับที่ไม่เกี่ยวกับการสัมมนานี้ บทความต่าง ๆ ออกมาแล้วไม่น้อย รวมทั้งหนังสือใหม่ล่าสุดที่ David McLellan เป็นบรรณาธิการชื่อ **Marx: The First 100 years** ก็ออกมาแล้ว รวมชื่อเขียนของ Raymond Williams, Tom Bottomore, David McLellan และ Ernest Mandel เป็นต้น.

ได้แค่หวังว่าวงการนี้ในบ้านเราคงไม่เหงาซบเซา และขอเขียนต่าง ๆ ลงเป็นภาษาไทยในเร็ววันสมตั้งคำขวัญของการสัมมนาคราวนี้ ซึ่งเป็นคำกล่าวของเฮงเกิลส์ ณ หลุมศพของ Marx ว่า

"His name will endure through the ages, and also will his works"

ผู้สื่อข่าวฉบับนี้

ออสเตอเลีย